

תוצאות שתלים ושחזורים שהוצבו במרפאות שיניים כלליות

הצורך להחליט אם לבצע בשן טיפול שורש ולאחר מכן שיקום, או לעקור את השן ולהחליפה בשיקום שנתמך בשתל הוא מצב נפוץ במרפאות שיניים כלליות. עם זאת, רק מחקרים מעטים נערכו במרפאות שיניים פרטיות כלליות כדי לעזור ולהדריך את הרופא המטפל כיצד לנהוג במקרים אלה. רוב המחקרים העוסקים בתוצאות של טיפולי שורש או טיפולי שתלים בוצעו במסגרות אקדמיות, או בקרב מומחים, ובדרך כלל לא כללו את תוצאות השיקום. לדעת מחברי המאמר הנוכחי, ממצאי מחקרים אלה אינם יכולים לחול באופן מוחלט על מצבים עמם מתמודדים במרפאות השיניים הכלליות. "רשת המחקר והלמידה היישומיים" (PEARL) הינה רשת מחקר המבוססת על מרפאות (PBRN) ומורכבת בעיקר מרופאי שיניים כלליים בצפון מזרח ארצות הברית. במטרה לענות על הצורך במחקרים שנערכים במרפאות שיניים כלליות, ביצעו רופאי השיניים השייכים לרשת מחקר זו שני מחקרים רטרוספקטיביים השוואתיים, גדולים אך נפרדים, על אודות התוצאות הראשוניות של טיפולי שורש וטיפול שתלים.

מטרה

מחברי המאמר ערכו מחקר כדי לקבוע את הסוגים, התוצאות, גורמי הסיכון וההערכה האסתטית של שתלים ושחזוריהם, אשר הוצבו במרפאות השיניים הכלליות של רשת המחקר PEARL. כל המתרפאים אשר ביקרו במרפאות הרשת בתקופה של שלוש עד חמש שנים קודם לתחילת המחקר וטופלו על ידי הצבה של שתל ושיקום במרפאה, הוזמנו להשתתף במחקר. רופא חוקר בדק ורשם את מצבם של השתל והשיקום, את המאפיינים של אתר השתל והשיקום ואת הנוכחות של פתולוגיה סביב השתל. נוסף על כך נעשתה הערכה אסתטית על ידי הרופא הבדוק ועל ידי המתרפא. השתלים סווגו ככישלונות במקרים הבאים: השתל המקורי היה חסר או הוחלף; השתל היה נייד או כאב כתגובה לניקוש; הייתה עדות קלינית או רדיוגרפית גלויה של פתולוגיה או אובדן עצם רב (>0.2 מילימטר בשנה לאחר אובדן ראשוני של שני מ"מ עצם). השחזורים סווגו ככישלונות אם הוחלפו או אם נתגלה שבר של משענת או שיחזור. לצורך המחקר גייסו מחברי המאמר 922 שתלים ומתרפאים מ-87 מרפאות, עם מעקב ממוצע וסטיית תקן של 4.2 (0.6) שנים. מתוך 920 שתלים עבורם נמצאו רשומות נתונים מלאות זמינות, 64 (7.0 אחוזים) סווגו ככישלונות, כאשר אובדן עצם רב לא נכלל בניתוח. כאשר אובדן עצם רב כן נכלל בניתוח, 172 שתלים (18.7 אחוזים) סווגו ככישלונות. על פי התוצאות של ניתוח חד-משתנים, הגורמים הבאים היו קשורים לכישלון שתלים: היסטוריה של מחלות חניכיים חמורות; אתרים עם דלקת; עצם מסוג IV; מקרים בהם בוצע מיקום שתל מיידי ומיקום באזור השן החותכת, או באזור הניבים. תוצאות ניתוח רב-משתנים הראו, כי אתרים עם דלקת קיימת בעבר או עצם מסוג IV, היו קשורים לסיכון גבוה יותר לכישלון שתל. מתוך 908 השתלים ששרדו, ב-20 שתלים (2.2 אחוזים) הוחלפו השחזורים, או נמצא על ידי הבודקים כי יש צורך להחליפם. רוב הרופאים הבודקים והמתרפאים היו מרוצים מן התוצאות האסתטיות של השתלים ושחזוריהם.

מסקנות מחברי המאמר הן, כי תוצאות המחקר מצביעות על כך שההישרדות ושיעורי ההצלחה של שתלים במרפאות שיניים כלליות, עשויים להיות נמוכים מאלה שדווחו במחקרים שנערכו במסגרות אקדמיות או במרפאות מומחים.